

TAIVALKOSKI
Tuhansien tarinoiden pitäjä

Taivalkosken kunnan kotouttamisohjelma 2023 – 2025

Käsittely:
Kunnanhallitus 22.2.2023 § 76
Valtuusto 2.3.2023 § 6

1 Johdanto	1
2 Yleistä kotoutumisesta	1
2.1 Laki kotoutumisen edistämisestä	1
2.2 Maahanmuutto Taivalkoskella	2
2.3 Käsitteitä	2
3 Kotoutumista edistävät toimet	3
3.1 Alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta	3
3.2 Alkukartoitus	4
3.3 Kotoutumissuunnitelma	5
3.4 Tulkkipalvelut	5
4 Asuminen	6
5 Työ	6
5.1 TE-toimisto	6
5.2 Työllistämisyksikkö	6
5.3. Työllistämishankkeet	7
5.4 Taivalkosken työllisyyspalvelupiste Arpeetti	7
6 Varhaiskasvatus ja koulutus	7
6.1 Varhaiskasvatus	7
6.2 Esiopetus ja perusopetus	8
6.3 Toisen asteen koulutus	8
6.4 Kansalaisopisto	8
7 Aktiivisuus ja osallisuus	9
7.1 Liikuntapalvelut	9
7.2 Nuorisopalvelut	10
7.3 Kirjasto	11
7.4 Kulttuuripalvelut	11
7.5 Taivalkosken seurakunta	12
8 Terveys- ja sosiaalipalvelut	12
9 Viranomaisyhteistyö	12
9.1 Asiointipiste	11
9.2 Digi- ja väestötietovirasto (DVV)	12
9.3 Kansaneläkelaitos (KELA)	13

9.4 Maahanmuuttovirasto (Migri)	13
9.5 Poliisi	13
10 Kehittämistoimenpiteet, tavoitteet ja toiminnan arviointi 2023-2025	13
11 Kotouttamisohjelman voimaantulo.....	14

1 Johdanto

Suomalainen yhteiskunta kansainvälistyy ja muotoutuu yhä monikulttuurisemmaksi myös kaupunkikeskittymien ulkopuolelle. Peruspalveluiden ja ammattitaitoisen henkilöstön saamisen sekä osaamisen turvaamiseksi on tärkeää, että tulevaisuudessa kunnat ovat valmiita vastaanottamaan maahanmuuttajia osaksi työväestöä ja yhteisöään. Suomen Kuntaliitto katsoo, että maahanmuutto vahvistaa kuntien ja alueiden elinvoimaisuutta. Tämä edellyttää maahanmuuttajien osaamisen ja verkostojen parempaa tunnistamista ja tunnustamista. Tämä on odotettavissa myös Taivalkosken kunnassa. Taivalkosken kunnan strategiset painopisteet ovat elinympäristön ja elinvoiman kehittäminen, hyvinvoinnin edistäminen, osallisuus, talous- ja omistajapolitiikka ja palvelut. Näiden strategisten tavoitteiden ylläpitämiseksi ja saavuttamiseksi on tärkeää, että Taivalkosken kunnan ja väestön asenne maahanmuuttoon on positiivinen ja myönteinen sekä avarakatseinen.

Kotouttamisohjelma on maahanmuuttajien kotoutumisen edistämistä ohjaava väline ja kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunnanvaltuustossa vähintään kerran neljässä vuodessa. Kotouttamisohjelma perustuu lakiin kotoutumisen edistämisestä (1386/2010). Tämä kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2023 – 2025, joten se tulee päivitettäväksi taas seuraavan valtuustokauden aikana. Ohjelman päivitys voi aikaistua myös mahdollisen uuden kotouttamista koskevan lain myötä.

Tässä kotouttamisohjelmassa on kuvattu tämänhetkiset palvelut maahanmuuttajille Taivalkoskella ja laadittu kehittämistoimenpiteitä, joilla tuetaan maahanmuuttajien asettautumista Taivalkoskelle. Kotouttamisohjelman tarkoitus on olla työväline kaikille Taivalkosken kunnassa maahanmuuttajien kanssa työskenteleville ja tavoitteena on lisätä moniammatillista yhteistyötä. Kotouttamisohjelma on laadittu yhteistyössä kunnan eri toimialojen kanssa.

2 Yleistä kotoutumisesta

2.1 Laki kotoutumisen edistämisestä

Laki kotoutumisen edistämisestä (jäljempänä kotoutumislaki) 30 § määrittää, että kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille. Lisäksi kunnan on huolehdittava siitä, että maahanmuuttajille kotoutumislaisissa tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunta vastaa kotouttamisohjelman toimeenpanosta, kehittämisestä sekä seurannasta. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (410/2015) 110 § mukaista talousarvioita ja -suunnitelmaa laadittaessa (Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010, 32§).

Kotoutumislakia sovelletaan henkilöihin, joilla on voimassa oleva oleskelulupa Suomessa, joiden oleskeluoikeus on rekisteröity tai joille on myönnetty oleskelukortti ulkomaalaislain mukaisesti. Lain soveltamisala koskee myös EU:n ja Pohjoismaiden kansalaisia sekä heidän perheenjäseniään. Lakia ei kuitenkaan sovelleta henkilöön, jolla on Suomen kansalaisuus. Oleskeluluvan statuksella ei myöskään ole lain soveltamisalan kannalta merkitystä, sillä myös tilapäisesti maahan muuttavilla henkilöillä, kuten

opiskelijoilla ja tilapäisen oleskeluluvan työn perusteella saaneilla, on mahdollisuus saada laissa mainittuja toimenpiteitä ja palveluita.

Kotoutumislain mukaan kotoutumisen kaksisuuntaisuutta on edistettävä, mikä edellyttää maahanmuuttajien ja kantaväestön vuorovaikutusta ja yhteistä toimintaa lisäävien toimien kehittämistä. Laki velvoittaa lisäämään kotouttamistoimenpiteiden vaikuttavuutta ja niiden seurannan parantamista. Kotoutumista edistäviä toimenpiteitä ja palveluja järjestetään osana kunnallisia peruspalveluja ja työ- ja elinkeinohallinnon palveluja sekä muina kotoutumista edistävinä toimenpiteinä. Erityisesti kunnan velvoite on tukea niiden maahanmuuttajien kotoutumista, jotka eivät ole työmarkkinoiden käytettävissä.

2.2 Maahanmuutto Taivalkoskella

Tilastokeskuksen mukaan 31.12.2021 Taivalkosken kunnan asukasmäärä oli 3913, josta ulkomaalaistaustaisten osuus oli 2.3%. Ulkomaalaistaustaisia ovat henkilöt, joiden molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla.

Lähitulevaisuudessa Taivalkosken kunnan väestömäärän odotetaan vähenevän, väki vanhenee, verotulot heikkenevät ja osaavan työväestön rekrytoinnin tarve kasvaa. Peruspalvelujen ja ammattitaitoisen henkilöstön saamisen sekä osaamisen turvaamiseksi on tärkeää, että tulevaisuudessa kunta on valmis vastaanottamaan maahanmuuttajia osaksi työväestöä ja yhteisöään. Turvallisen ja viihtyisän asuinympäristön sekä useiden erilaisten koulutus- ja työmahdollisuuksien tarjoaminen maahanmuuttajille ovat Taivalkosken kunnan elinvoimaa, hyvinvointia ja taloutta tukevia toimenpiteitä.

Helmikuussa 2022 Venäjän aloitettua hyökkäyksen Ukrainaan, Euroopan unioni aktivoi tilapäisen suojelun direktiivin 4.3.2022. Tilapäisen suojelun perusteella myönnettävän oleskeluluvan tarkoituksena on tarjota apua sotaa pakeneville ihmisille ja tilapäiseen suojeluun liittyvä prosessi on turvapaikkamenettelyä kevyempi ja nopeampi. Myös Taivalkoskella on majoittunut tilapäistä suojelua saavia henkilöitä. Tilapäistä suojelua saavilla henkilöillä ei pääsääntöisesti ole kotikuntaa. Tilapäistä suojelua saavat ovat vastaanottolainsäädännön piirissä ja he voivat asua vastaanottokeskuksessa tai yksityismajoituksessa. He voivat kuitenkin saada kotikunnan vuoden Suomessa oleskeltuaan tai kun muut ehdot täyttyvät. Tätä kotouttamisohjelmaa päivitettäessä hallituksella oli valmistelussa kotoutumisen edistämistä annettuun lakiin muutoksia, jotta kunnille ja hyvinvointialueille voitaisiin korvata kotoutumislain mukaisia kustannuksia palveluiden järjestämisestä niille tilapäistä suojelua saaville, joille on myönnetty kotikunta vuoden Suomessa oleskelun jälkeen. Vuoden Suomessa olon jälkeen Taivalkoskellakin majoittuvista ukrainalaisista ainakin osa, luultavasti kaikki, tulevat hakemaan kuntapaikkaa.

2.3 Käsitteitä

Maahanmuuttaja, maahanmuuttanut = Yleiskäsite, jota käytetään kuvaamaan kaikkia Suomeen pysyvästi muuttaneita henkilöitä.

Ulkomaalainen = Ulkomaan kansalainen. Henkilö, jolla ei ole Suomen kansalaisuutta.

Vieraskielinen = Henkilö, jonka äidinkieli on jokin muu kuin suomi, ruotsi tai saame.

Ulkomaalaistaustainen = Henkilö, joka on itse syntynyt ulkomailla (ns. 1. polven maahanmuuttaja) tai henkilö, jonka molemmat vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla (ns. 2. polven maahanmuuttaja).

Pakolainen = Henkilö, joka saa kansainvälistä suojelua, koska hänellä on perusteltu syy pelätä joutuvansa kotimaassa vainotuksi rodun, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskuntaluokkaan kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Suomeen pakolaisia saapuu sekä kiintiöpakolaisena että turvapaikanhakijana.

Turvapaikanhakija = Kansainvälistä suojelua hakeva henkilö, joka siirtyy vastaanottojärjestelmästä kuntaan ja kotoutumista edistävien palvelujen piiriin oleskeluluvan saatuaan.

Kiintiöpakolainen = Henkilö, jolle UNHCR on antanut pakolaisstatuksen ja joka saapuu Suomeen vuosittaisen pakolaiskiintiön puitteissa.

Tilapäistä suojelua saava = Tilapäinen suojelu on tarkoitettu Ukrainasta sotaa pakeneville henkilöille. Tilapäisen suojelun tarkoituksena on, että heille voidaan tarjota nopeasti väliaikaista suojelua.

Työperäinen maahanmuuttaja = Ulkomailta Suomeen muuttanut henkilö, joka on saanut oleskeluluvan työn perusteella.

3 Kotoutumista edistävät toimet

Kotoutumista edistävästä palveluista vastaavat kunta ja Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto. Kunta on velvollinen laatimaan kotouttamisohjelman, jossa määritellään kunnan kotouttamistoimet. Kunnilla on myös velvollisuus huolehtia, että maahanmuuttajille on tarjolla sopivaa kotoutumiskoulutusta. Kunnan eri viranomaiset tekevät yhteistyötä maahanmuuttajien kotoutumisen edistämiseksi esimerkiksi kolmannen sektorin toimijoiden kanssa. Kotoutumisen edistäminen tarkoittaa viranomaisten järjestämiä toimenpiteitä, joilla edistetään maahanmuuttajien kotoutumista. Kotoutumisen edistämisen tavoitteena on antaa maahanmuuttajalle yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja samalla kun tuetaan hänen mahdollisuuksiaan oman kielen ja kulttuurin ylläpitämiseen. Kotoutumisen edistämiseen kuuluu myös yhteiskunnan vastaanottavuuden edistäminen. Kotoutuminen tarkoittaa maahanmuuttajan yksilöllistä prosessia, jossa maahanmuuttaja osallistuu yhteiskunnan taloudelliseen, poliittiseen ja sosiaaliseen elämään. Kotoutuminen on ilmiönä kahden- tai monensuuntainen prosessi, jossa myös ympäröivä yhteiskunta muuttuu ja kehittyy maahanmuuton myötä.

3.1 Alkuvaiheen ohjaus ja neuvonta

Kunnan, TE-palveluiden sekä muiden viranomaisten on annettava maahanmuuttajalle asianmukaista ohjausta ja neuvontaa kotoutumista edistävästä toimenpiteistä ja palveluista sekä työelämästä. Kotouttamislaki korostaa maahantulon alkuvaiheen palveluja, etenkin liittyen uudelle asukkaalle annettavaan ohjaukseen, neuvontaan ja tiedon saantiin suomalaisesta yhteiskunnasta. Maahanmuuttajalle annetaan perustietoa suomalaisesta yhteiskunnasta; tietoa oikeuksista ja velvollisuuksista suomalaisessa työelämässä ja yhteiskunnassa, palvelujärjestelmästä ja kotoutumista edistävästä toimenpiteistä. Perustietoaineiston sisällön tuottamisesta ja ajantasaisuudesta vastaavat valtion viranomaiset.

Alkuinformaation rungon muodostaa *Tervetuloa Suomeen* -opas, joka annetaan kaikille Suomeen muuttaville oleskelulupapäätöksen tiedoksiannon, oleskeluoikeuden rekisteröinnin, oleskelukortin myöntämisen tai kotikunta- ja väestötietojen rekisteröinnin yhteydessä. *Tervetuloa Suomeen* -opas ladattavissa usealla eri kielellä verkkosivulta <https://tem.fi/tervetuloa-suomeen>.

Infopankki InfoFinland www.infofinland.fi on monikielinen verkkosivusto, joka kokoaa yhteen tärkeää tietoa Suomeen muuttota suunnittelevalle tai täällä jo asuvalle. Infopankista käyttäjä löytää usealla eri kielellä tietoa Suomeen muuttota, kotoutumisesta, suomen ja ruotsin kielestä, asumisesta, koulutuksesta, perhe- ja vapaa-ajan palveluista sekä työntekoon, terveydenhoitoon, ja ongelmatilanteisiin liittyvistä asioista.

Suomen kielen kielikursseista saa tietoa mm. <https://finnishcourses.fi/>.

Maahanmuuttajien henkilökohtainen ohjaus ja neuvonta toteutetaan pääsääntöisesti kunnan toimipisteissä osana normaalia palveluprosessia.

3.2 Alkukartoitus

Alkukartoituksessa arvioidaan alustavasti maahanmuuttajan työllistymis-, opiskelu- ja muut kotoutumisvalmiudet sekä kielikoulutuksen ja muiden kotoutumista edistävien toimenpiteiden ja palvelujen tarpeet. Kunta laatii alkukartoituksen ja kotouttamissuunnitelman niille maahanmuuttaneille, jotka eivät ole välittömästi siirtymässä työelämään. Alkukartoituksessa selvitetään tätä tarkoitusta varten tarvittavassa laajuudessa maahanmuuttajan aikaisempi koulutus, työhistoria, suomen tai ruotsin kielentaito, luku- ja kirjoitustaito sekä muut työllistymiseen ja kotoutumiseen vaikuttavat seikat (opiskelutaidot ja -valmiudet, erityistaitoihin liittyvä osaaminen ja muut vahvuudet, henkilökohtaiset tarpeet, omat työllistymis- ja koulutustoiveet, elämäntilanne ja siitä johtuvat palvelutarpeet).

Alkukartoitus käynnistetään kahden kuukauden kuluessa asiakkuuden alkamisesta tai alkukartoitusta koskevasta pyynnöstä. Alkukartoitus tehdään maahanmuuttajan äidinkielellä tai kielellä, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän, jos maahanmuuttaja ei osaa kielilain (423/2003) mukaan viranomaisessa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä tai hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi.

Kunta käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka saa muuten kuin tilapäisesti toimeentulolain mukaista toimeentulotukea. Taivalkosken kunnassa alkukartoituksen tekee kotoutumistyön yhdyshenkilö. Työ- ja elinkeinotoimisto käynnistää alkukartoituksen maahanmuuttajalle, joka on työtön työnhakija. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta voi käynnistää alkukartoituksen myös sitä pyytäneelle muulle maahanmuuttajalle, jos tämän arvioidaan sitä tarvitsevan. Alkukartoituskeskustelun tueksi on lomakepohja kotoutuminen.fi -sivulla.

Alkukartoituksen perusteella arvioidaan, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumissuunnitelman. Kotoutumissuunnitelman tarvetta arvioitaessa kiinnitetään huomiota siihen, tarvitseeko maahanmuuttaja kotoutumiskoulutusta, omaehtoista opiskelua tai muita toimenpiteitä

kotoutumisensa tueksi. Alkukartoituksen järjestänyt taho ohjaa maahanmuuttajan tarvittaessa saamaan muun viranomaisen tai palvelujen järjestäjän palveluita.

3.3 Kotoutumissuunnitelma

Kotoutumislain mukaan työttömällä tai muuten kuin tilapäisesti toimeentulotukea saavalla maahanmuuttajalla on aina oikeus kotoutumissuunnitelmaan. Kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä myös maahanmuuttajalle, jonka on alkukartoituksen perusteella arvioitu tarvitsevan suunnitelmaa kotoutumisen edistämiseksi, kuten opiskelijalle, työssä olevalle tai kotona lapsiaan hoitavalle henkilölle.

Kotoutumislain mukaan kotoutumissuunnitelma on tehtävä viimeistään kolmen vuoden kuluttua siitä, kun maahanmuuttanut on saanut ensimmäisen oleskeluluvan tai hänen oleskeluoikeutensa on rekisteröity. Kotoutumissuunnitelman laadinta tulee käynnistää viimeistään kahden viikon kuluttua alkukartoituksen tekemisestä. Alkukartoitus ja kotoutumissuunnitelma voidaan tehdä samalla käynnillä, mikäli asiakaskäyntiin on varattu riittävän pitkä aika.

Kotoutumislain mukaan kunta ja TE-palvelut laativat kotoutumissuunnitelman yhdessä maahanmuuttajan kanssa. Käytännössä TE-palvelut vastaa omien asiakkaidensa suunnitelmista ja kunta vastaa kotoutumissuunnitelman tekemisestä niille asiakkaille, jotka eivät välittömästi ole siirtymässä TE-palveluiden asiakkaaksi tai työmarkkinoille. Yhteistyö kunnan ja TE-palveluiden välillä tulee varmistaa, kun asiakkaan tilanteen arvioidaan edellyttävän sekä työllisyyspalveluita että kunnan muita palveluita.

Kotoutumissuunnitelmaan kirjataan palvelut ja toimenpiteet, jotka edistävät suomen tai ruotsin kielen taidon oppimista sekä tarjoavat muita yhteiskunnassa ja työelämässä tarvittavia tietoja ja taitoja.

Kun kotoutumissuunnitelma on tehty, maahanmuuttajan voi saada kotoutumiskoulutusta. Kotoutumiskoulutusta järjestävät kunnat, työ- ja elinkeinotoimistot ja monet oppilaitokset. Työ- ja elinkeinotoimisto tai kunta ohjaa maahanmuuttajan kotoutumiskoulutukseen. Kotoutumiskoulutukseen kuuluu yleensä suomen tai ruotsin kielen opiskelua ja tutustumista suomalaiseen yhteiskuntaan, kulttuuriin ja työelämään. Kotoutumiskoulutuksena oppivelvollisuuden ylittäneelle maahanmuuttajalle järjestetään suomen tai ruotsin kielen opetusta ja tarvittaessa luku- ja kirjoitustaidon opetusta sekä muuta opetusta, joka edistää työelämään ja jatkokoulutukseen pääsyä sekä yhteiskunnallisia, kulttuurisia ja elämänhallintaan liittyviä valmiuksia. Kotoutumiskoulutukseen voi sisältyä myös aikaisemmin hankitun osaamisen tunnistamista ja tutkinnon tunnustamista sekä ammatillista suunnittelua ja uraohjausta. Kotoutumiskoulutuksen kielellisenä tavoitteena on, että maahanmuuttaja saavuttaa suomen tai ruotsin kielessä toimivan peruskielitaidon.

3.4 Tulkkipalvelut

Viranomaisen on huolehdittava asian tulkitsemisesta tai kääntämisestä, jos maahanmuuttaja ei osaa viranomaistahossa käytettävää suomen tai ruotsin kieltä taikka hän ei vammaisuutensa tai sairautensa vuoksi voi tulla ymmärretyksi asiassa, joka voi tulla vireille viranomaisen aloitteesta. Viranomainen huolehtii mahdollisuuksien mukaan tulkitsemisesta ja kääntämisestä myös muussa maahanmuuttajan oikeuksia ja velvollisuuksia koskevassa asiassa. Asia voidaan tulkita tai kääntää sellaiselle kielelle, jota maahanmuuttajan voidaan todeta asian laatuun nähden riittävästi ymmärtävän. Maahanmuuttajalle on informaatiota annettaessa käytettävä tulkki- ja käännöspalveluja hallintolaissa säädetyllä tavalla.

Viranomaisasioissa tulkkina ei saa käyttää asiakkaan lähipiiriin kuuluvaa henkilöä. Erityisesti tulkki- ja käännöspalveluja tulee käyttää maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaa laadittaessa ja tarkistettaessa. Taivalkosken kunta ostaa tulkkipalvelut Monetra Tulkkipalvelulta.

4 Asuminen

Asuminen on tärkeä osa kotoutumista. Hyvä asumisen ohjaus ja neuvonta helpottavat uuteen asumiskulttuuriin sopeutumista ja ehkäisee asunnottomuutta ja syrjäytymistä. Asuinympäristöllä ja sen sosiaalisella verkostolla on suuri merkitys asumisviihtyvyyteen. Maahanmuuttajille pyritään osoittamaan asunto kunnan vuokra-asuntokannasta. Taivalkosken kunnan vuokra-asuntoja välittää Kiinteistötahkola Taivalkoski. Taivalkosken vuokra-asunnot sijaitsevat eri puolilla paikkakuntaa, tarkemmat tiedot vapautuvista vuokra-asunnoista saa isännöitsijältä. Maahanmuuttajat ovat asuntomarkkinoilla samassa asemassa kuin muutkin asunnonhakijat.

5 Työ

5.1 TE-toimisto

Maahanmuuttaja voit hakea työ- ja elinkeinotoimistosta palveluita, jotka auttavat kotoutumaan ja työllistymään. TE-toimistolla on vastuu maahanmuuttajien työllistymistä ja kotoutumista edistävästä ja tukevasta työvoimapalveluista ja muista toimenpiteistä työnhakijoiksi ilmoittautuneille maahanmuuttajille. Työkäisten kotouttaminen painottuu kotoutumista edistäviin palveluihin, kuten ohjaukseen ja neuvontaan, alkukartoituksen järjestämiseen, kotoutumissuunnitelman laatimiseen ja siinä sovittujen toimenpiteiden toteuttamiseen. Maahanmuuttajalla on velvollisuus noudattaa kotoutumissuunnitelmaa sekä hakeutua ja osallistua suunnitelmassa sovittuihin toimenpiteisiin.

Työllistämistä edistäviä toimenpiteitä ovat

- o työvoimapolitiittinen aikuiskoulutus / kotoutumiskoulutus
- o omaehtoinen opiskelu
- o työharjoittelu / työelämävalmennus
- o työ- ja koulutuskokeilu

TE-palvelujen kotisivuilta löytyy maahanmuuttajille tietoa ja hyödyllisiä ohjeita <http://toimistot.te-palvelut.fi/pohjois-pohjanmaa/maahanmuuttaja>.

5.2 Kunnan työllistämisyksikkö

Työllistämisyksikkö tarjoaa apua työllistymiseen, opintoihin ja uravalintoihin liittyvissä asioissa. Toiminnan tavoitteena on erityisesti nuorten ja pitkäaikaistyöttömien syrjäytymisen ehkäisy.

Työllistämisyksikön kautta työllistetään henkilöitä kunnan eri yksiköihin ja tehdään tiivistä yhteistyötä sekä kehitetään palveluja eri toimijoiden ja hankkeiden kanssa.

Työllistämisyksikön palveluohjaus on tarkoitettu työttömille, jotka tarvitsevat apua oman työllistymisensä tueksi. Palveluohjaus koostuu palvelutarpeen selvittämisestä, suunnitelman tekemisestä, viranomaisyhteistyöstä sekä palvelujen yhteensovittamisesta. Palveluohjaus perustuu vapaaehtoisuuteen ja asiakkaan kohtaamiseen sekä tukemiseen kohti omia tavoitteitaan.

5.3. Työllistämishankkeet

Taivalkoskella tehdään aktiivisesti työtä elinvoiman vahvistamiseksi. Meneillään on useita työllistämistä tukevia hankkeita. Lisätietoa hankkeista voit tiedustella Taivalkosken työllisyyspalvelupiste Arpeetista.

5.4 Taivalkosken työllisyyspalvelupiste Arpeetti

Tietoa, neuvontaa, tukea ja ohjausta työllistymiseen, osaamiseen ja muihin arjen palveluihin saa Taivalkosken työllisyyspalvelupiste Arpeetista. Arpeetti sijaitsee S-Marketin vieressä ja tarjoaa tietoa eri toimijoiden työllistymis-, kouluttautumis- ja kotoutumispalveluista ja ohjaa oikeaan palveluun. Nuorten (alle 29 v.) osalta, palvelut ovat saatavilla B-talolla (Urheilutie 4B). Arpeetti auttaa asiakasta uudessa yhteiskunnassa ja erilaisissa elämäntilanteissa esimerkiksi viranomaisasiointiin, kielen oppimiseen tai oikeiden palveluiden, mielekkäiden harrastusten ja sosiaalisten verkostojen löytämiseen.

6 Varhaiskasvatus ja koulutus

Taivalkosken kunnassa toteutetaan laadukasta, lapsi- ja oppilaslähtöistä varhaiskasvatusta ja opetusta, joka tukee lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia. Kasvatuksen ja koulutuksen tavoitteena on antaa maahanmuuttajille valmiuksia toimia tasavertaisina jäsenenä suomalaisessa yhteiskunnassa sekä ylläpitää heidän omaa kulttuuri-identiteettiään. Mahdollisuuksien mukaan pyritään tukemaan maahanmuuttajan oman äidinkielen ja kulttuurin säilymistä. Integroiva lähestymistapa on tärkeä molempipuolisen suvaitsevaisuuden vahvistamiseksi.

6.1 Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatuksen tarkoitus on tukea lasten kasvu, kehitystä ja oppimista kokonaisvaltaisesti yhteistyössä huoltajien kanssa sekä ehkäistä syrjäytymistä ja edistää tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta. Varhaiskasvatuksessa lapsi oppii tietoja ja taitoja, jotka vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimimista yhteiskunnassa.

Varhaiskasvatuspalvelut on tarkoitettu kaikille alle kouluikäisille taivalkoskelaisille lapsille ja varhaiskasvatusta toteutetaan valtakunnallisten perusteiden mukaisesti. Subjektiivinen oikeus varhaiskasvatukseen on turvapaikanhakijoilla oleskeluluvan saatuaan ja tilapäistä suojelua saavilla kotikuntamerkinän saatuaan. Taivalkoskella eri kieli- ja kulttuuriryhmiä on vähän, joten kaikki varhaiskasvatuksessa olevat lapset ovat osana ryhmää varhaiskasvatuksessa. Ryhmissä opetellaan kieltä ja kulttuuria arkisissa tilanteissa sekä tuetaan lapsen kielenkehitystä vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa. Perheiden eri kulttuureista ollaan kiinnostuneita ja ne huomioidaan varhaiskasvatuksen ja perheiden välisessä yhteistyössä. Tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle yhdenvertaiset edellytykset oppimiseen ja osallisuuteen.

6.2 Esiopetus ja perusopetus

Perusopetuslain mukaiseen perusopetukseen ovat oikeutettuja kaikki oppivelvollisuusikäiset lapset. Tavoitteena on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Perusopetuksen tavoitteena on taata kaikille sama mahdollisuus jatko-opintoihin. Maahanmuuttajaoppilaiden opetus ja vastuu heidän kielenoppimisestaan kuuluu jokaiselle opettajalle. Syrjäytymisen ehkäisemiseksi maahanmuuttajaoppilas ja hänen perheensä tarvitsevat riittävästi ohjausta ja tietoa koulujärjestelmästä, perusopetuksen ja kouluyksikön tavoitteista. Kodin ja koulun yhteistyö erityisesti alkuvaiheessa vaatii panostusta.

6.3 Toisen asteen koulutus

Perusopetuksen jälkeen hakeudutaan toisen asteen opintoihin. Ilman toisen asteen opiskelupaikkaa jääneet tai lisää valmiuksia tarvitsevat henkilöt voivat hakea toisen asteen opintoihin valmistaviin koulutuksiin. Taivalkoskella tarjotaan sekä lukiokoulutusta että ammatillista koulutusta. Lukiokoulutusta tarjoaa Taivalkosken lukio ja ammatillista koulutusta Koulutuskuntayhtymä OSAO.

6.4 Kansalaisopisto

Kansalaisopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen tarjoamalla yleissivistävää koulutusta, kansalaisvalmiuksia ja ammattitaitoa kehittäviä kursseja sekä harrastustoimintaa kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Toiminnan tavoitteena on kannustaa kuntalaisia aktiiviseen itsensä kehittämiseen sekä lisätä kuntalaisten aktiivista kansalaisuutta, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on aktiivisesti mukana alueensa kehittämistyössä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä. Opisto on vahva kulttuurinen toimija, joka edistää toiminta-alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia. Kansalaisopistossa tarjotaan runsaasti ja monipuolisesti kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia edistäviä kursseja elinikäisen oppimisen periaatteella. Myös lapsille ja nuorille, senioreille ja erityisryhmille suunnattuja kursseja.

Kansalaisopiston monipuolinen kurssitarjonta muodostaa hyvän perustan maahanmuuttajien kotouttamisessa. Kansalaisopiston kurssitarjonta on kaikille avoin, myös maahanmuuttajataustaisille henkilöille. Maahanmuuttajien osallistuminen kansalaisopiston tarjoamiin yleissivistäviin opintoihin mahdollistaa luontevan kosketuspinnan heidän ja paikallisen väestön tutustumiselle, kanssakäymiselle ja yhteisille harrastuksille. Kurssimaksujen alentamiseen voi tiedustella Opetushallituksen myöntämää opintoseteliavustusta.

Maahanmuuttanut voi osallistua kotoutumissuunnitelmaansa kirjatun mukaisesti kansalaisopiston suomen kielen kursseille. Kansalaisopisto voi järjestää aikuiskoulutuksena myös muuta maahanmuuttajien tarpeisiin vastaavaa koulutusta resurssiensa puitteissa.

7 Aktiivisuus ja osallisuus

Kulttuuri-, kirjasto-, nuoriso- ja liikuntapalvelut tukevat osaltaan kotoutumista, ja niihin osallistumalla on mahdollista tutustua luontevasti uusiin ihmisiin. Pääosa kotoutumisen edistämisestä tapahtuu paikallistasolla. Taivalkosken kunta järjestää nuorisotyön, kulttuurin ja liikunnan palveluita maahanmuuttajille yhdenvertaisin perustein muun väestön kanssa. Myös uskonto on keskeinen osa kulttuuria.

Kulttuuri- ja liikuntapalveluilla ja nuorisotyöllä on merkittävä rooli maahanmuuttajien kotoutumisen, osallisuuden ja yhteiskunnallisen aktiivisuuden edistämisessä. Näin tuetaan yhteisöön kiinnittymistä ja sosiaalisen identiteetin kehittymistä. Liikunta edistää fyysistä ja psyykkistä terveyttä, joka luo pohjan kotoutumiselle ja toimijuudelle.

Nuorisotyö, kulttuuri ja liikunta tarjoavat mielekästä tekemistä ja kohtaamisia valtaväestön kanssa myös koulutuksen ja työelämän ulkopuolella oleville maahanmuuttajille. Ne voivat tukea myös kielen oppimista ja opintoja, sosiaalisten suhteiden ja verkostojen rakentamista sekä vertaistoimintaa.

Taide- ja kulttuuritoiminta lisää vuorovaikutusta ja kulttuurien vuoropuhelua sekä madaltaa maahanmuuttajien kynnystä päästä osalliseksi suomalaiseen yhteiskuntaan. Kirjastopalveluilla voidaan edistää maahanmuuttajien mahdollisuuksia suomen tai ruotsin kielen oppimiseen ja suomalaiseen kulttuuriin tutustumiseen sekä oman äidinkielen ja kulttuurin ylläpitämiseen.

Myös uskonto ylläpitää kulttuurisia merkityksiä ja rakentaa identiteettiä. Uskonnollisen yhteisön toimintaan osallistumisella voi olla merkittävä rooli maahanmuuttajan kotoutumisessa. Uskonnollisen yhteisön toimintaan osallistuminen voi tukea oman etnisyyden, kielen ja kulttuurin säilyttämistä, yhdistää muihin ihmisiin ja toimia henkisenä voimavarana. Yhdenvertaisuuden toteutuminen kotoutumispalveluissa edellyttää siten myös maahanmuuttajien hengellisten tarpeiden huomioimista.

7.1 Liikuntapalvelut

Kuntastrategian ja hyvinvointisuunnitelmien mukaan Taivalkosken kunta pyrkii edistämään kuntalaisten liikkumista, osallisuutta ja hyvinvointia. Vaikka kunnassa on pitkät etäisyydet, kunta tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet monipuoliseen liikunta-, harrastus- ja kulttuuritoimintaan sekä luonnossa liikkumiseen.

Liikuntatoimen lähes kaikki toiminta on avointa, ja yleensä maksutonta tai siitä peritään pieni osallistumismaksu. Tarjolla on mm. erilaisia tapahtumia ja ohjattuja liikuntaryhmiä.

Liikuntatoimi tukee toiminnallaan Taivalkosken liikuntapalvelutarjontaa. Liikuntatoimi tuottaa itse palveluja sekä tukee muita kyseisten palvelujen tarjoajia. Tavoitteena on mahdollisimman monipuoliset liikuntapalvelut ja liikuntavälineet, jotka ovat mahdollisimman monen tavoitettavissa. Liikuntatoimi järjestää mm. ohjattua ryhmäliikuntaa, kilpailuja ja liikuntatapahtumia.

7.2 Nuorisopalvelut

Nuorisotoimi tukee lasten ja nuorten kasvua sekä osallisuutta tarjoamalla monipuolista toimintaa ja mielekkäitä ajanviettopaikoja nuorille. Nuorisotoimi luo mahdollisuuksia keskusteluun luotettavan aikuisen kanssa ja tarjoaa vaikuttamismahdollisuuksia nuorten asioihin kunnassa. Lähtökohtana on kaikkien taivalkoskelaisten lasten ja nuorten omien toiveiden huomioon ottaminen toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Näin pyritään tukemaan nuorten valmiuksia vastuunottoon ja tulevaisuuden rakentamiseen. Toiminnoilla pyritään myös ehkäisemään syrjäytymistä. Taivalkosken kunnassa nuorisotyö koostuu perusnuorisotyöstä, nuorten starttipajatoiminnasta sekä erityisnuorisotyöstä.

Perusnuorisotyön tärkeimpiä toimintamuotoja ovat nuorisotilatoiminta, nuorten valtuusto ja koulunuorisotyö.

Nuorisotilatoiminta on ennaltaehkäisevää ja osallistavaa toimintaa, joka tarjoaa nuorille mielekkään ja turvallisen vapaa-ajanviettopaikan. Nuorisotilatoiminta pitää sisällään tilavalvonnan, toiminnan suunnittelun ja –järjestämisen sekä lasten ja nuorten aidon kohtaamisen ja kuuntelemisen. Nuorisotilatoiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä lapset ja nuoret ovat aktiivisesti mukana tuoden omia toiveitaan ja tarpeitaan esille.

Nuorisovaltuusto (Nuva) on kunnassamme toimiva, nuorten asioista päättävä toimielin. Edustajistoon valitaan 23 edustajaa siten, että koulujen oppilasmäärät ovat suhteutettu edustajien määrään. Nuvan tärkein tehtävä on saada nuorten ääni kuulumaan kunnan päätöksenteossa, suunnitella sekä ideoida lasten ja nuorten tapahtumia ja toimintaa. Nuvan kautta lasten ja nuorten toiveita ja näkökulmia pyritään tuomaan esille ja hyödyntämään nuorten palvelujen suunnittelussa ja toteutuksessa.

Koulunuorisotyö on ennalta ehkäisevää, ryhmien kanssa tehtävää työtä esim. välituntitoimintana, jossa edistetään ryhmässä toimimisen valmiuksia ja lisätään vastuullista vuorovaikutusta nuorten välillä. Koulunuorisotyön tavoitteena on turvallinen kouluyhteisö, jossa nuoret viihtyvät, oppivat ja tulevat toimeen keskenään. Tavoitteena on myös edistää oppilaiden osallisuutta koulussa ja auttaa nuorten äänen ja mielipiteiden esille tuloa. Koulunuorisotyötä tehdään muun muassa välituntitoimintojen, koulujen retkien ja toimintapäivien sekä tapahtumien kautta. Kouluilla tehtävän nuorisotyön kautta tavoitetaan kaikki nuoret ja tutustutetaan heidät samalla niin työntekijöihin kuin ajanviettopaikoihin.

Nuorten starttipajatoiminnan (Nuorten Savotta) tehtävänä on valmennuksen avulla parantaa nuoren valmiuksia päästä koulutukseen, suorittaa koulutus loppuun ja päästä avoimille työmarkkinoille tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Taivalkosken starttipaja on tarkoitettu kaikille alle 29-vuotiaille nuorille. Työpajatoiminnan keskeinen tehtävä on valmentaa ja tukea nuoren elämäntaitoja, sosiaalista vahvistumista ja omatahtista yhteisöllistä kasvua sekä tekemällä oppimista. Nuorten Savotta tarjoaa nuorille mahdollisuuden ohjattuun ja tuettuun toimintaan sekä räätälöityyn polkuun koulutukseen, sen loppuun suorittamiseen yhteistyössä koulutuksen järjestäjän kanssa tai avoimille työmarkkinoille työllistymiseen. Starttipajatoiminta on yksi väline nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen ja syrjäytymisen ehkäisyyn. Starttipaja tarjoaa nuorelle yhteisön ja vahvistaa hänen kiinnittymistään ja sitoutumistaan yhteiskuntaan.

Etsivä nuorisotyö/erityisnuorisotyö on matalan kynnyksen palvelua 11-29-vuotiaille taivalkoskelaisille nuorille. Työ voi olla yksilöohjausta tai pienryhmätyöskentelyä. Työtä toteutetaan siellä, missä nuoret

ovat esimerkiksi koulut, nuorisotilat ja erilaiset tapahtumat. Työ perustuu vapaaehtoisuuteen ja nuoren ehdoilla työskentelemiseen. Tavoitteena on tavoittaa tuen tarpeessa olevat nuoret, auttaa, neuvoa ja tukea heitä sekä vahvistaa heidän itsetuntemustaan. Etsivä nuorisotyö tukee nuoren sosiaalista vahvistumista, vuorovaikutustaitoja ja elämänhallintaa.

7.3 Kirjasto

Kirjasto on kuntalaisen peruspalvelu, joka toteuttaa jokaisen kansalaisen sivistyksellisiä oikeuksia. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin, ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa, sekä edistää lukemista ja kirjallisuutta.

Kirjasto tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedonhankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon, tiloja harrastamiseen ja työskentelyyn sekä edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjaston toiminnan tavoitteena on kuntalaisten hyvinvoinnin ja osallistumismahdollisuuksien lisääminen, sekä lukemisen ja lukutaidon edistäminen.

Taivalkosken kirjasto kuuluu OUTI-kirjastokimppaan. OUTI-kirjastoihin kuuluu 16 eri kaupungin- ja kunnankirjastoa, joilla on yhteinen aineisto- ja asiakasrekisteri, sekä verkkokirjasto. OUTI-kirjastokortilla voit käyttää kaikkien OUTI-kirjastojen palveluita. Kirjasto sijaitsee Päätalokeskuksessa, josta löytyvät myös kulttuuripalvelut, kansalaisopisto sekä Päätaloinstituutti.

Kirjasto on kaikille avoin palvelu. Aineiston lainaamiseen tarvitsen kirjastokortin. Kirjastokortin saat kirjastosta täyttämällä asiakastietolomakkeen ja esittämällä kuvallisen henkilötodistuksen. Alle 15-vuotias tarvitsee huoltajansa kirjallisen suostumuksen asiakastietolomakkeeseen. Huoltaja vastaa alle 18-vuotiaan lainoista.

Voit lainata kirjastosta mm. kirjoja, lehtiä, elokuvia ja lautapelejä. Verkkokirjaston kautta voit käyttää Pohjoisen eKirjaston palveluja. Kirjastossa on langaton verkko, asiakaspäätteitä ja aikuisopiskeluhuone.

7.4 Kulttuuripalvelut

Kulttuuripalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä taiteen ja kulttuurin tekemiselle, kokemiselle ja jakamiselle Taivalkoskella. Kulttuuritarjonta on tavoitteena pitää aktiivisena ja toimintaan kuuluu vuosittaisten päätapahtumien, kuten Päätaloviikko ja Naperoviikko, ohella mm. konsertit, elokuvaesitykset ja kulttuurimatkat. Kulttuuripalvelut järjestävät kohdennettua kulttuuritarjontaa varhaiskasvatukseen, kouluille ja vanhuspalveluihin. Lisäksi kulttuuripalvelut järjestävät erilaisia juhlia ja tapahtumia yhdessä seurakunnan ja eri yhteisöjen kanssa. Näin Taivalkosken kunnan kulttuuripalvelut edistävät toiminnallaan asukkaiden hyvinvointia, viihtyvyyttä, vilkastuttavat kyläkuvaa ja tätä kautta edistävät Taivalkosken matkailun kehittymistä ja Taivalkosken kunnan positiivisen imagon luomista. Taivalkosken kunta on myös sitoutunut toteuttamaan kulttuurikasvatussuunnitelmaa. Kulttuurikasvatussuunnitelma on vuosittain toistuva, etukäteen budjetoitu ja selkeillä sopimuksilla aikaansaatu kokonaisuus, jossa suunnitelmaan sisällytetyille ikäryhmille taataan halutunlainen taide- ja kulttuurikasvatus. Kulttuurikasvatussuunnitelmamme kattaa Taivalkosken lapset ja nuoret varhaiskasvatuksesta lukioikäisiin saakka. Kulttuuripalvelut vastaavat myös Päätalokeskuksen taidenäyttelytilan toiminnasta ja Taivalkosken kotiseutumuseosta.

7.5 Taivalkosken seurakunta

Taivalkosken seurakunta näkee tärkeänä uskonnonlukutaidon huomioon ottamisen kotouttamistyössä. Uskonnonlukutaito antaa tietoa ja ymmärrystä uskontoperinteistä. Uskonnonlukutaito auttaa ymmärtämään erilaisista kulttuureista tulevia ihmisiä ja mahdollistaa kunnioittavan kohtaamisen.

8 Terveys- ja sosiaalipalvelut

Taivalkoskella sosiaali- ja terveystalot järjestää Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde 1.1.2023 alkaen.

Kotikuntalain mukaan jokaisella pysyvästi Suomessa asuvalla on oikeus sosiaali- ja terveystaloihin. Maahanmuuttajan oikeus sosiaali- ja terveystaloihin riippuu hänen oleskelulupansa luonteesta. Henkilöllä, jolla on Suomessa vakituinen asuinkunta, on oikeus sosiaali- ja terveystaloihin kansalaisuudesta riippumatta. Jos henkilöllä on oleskelulupa Suomessa tai Kelan myöntämä sairausvakuutuskortti, hän on oikeutettu julkiseen terveydenhuoltoon, lääkekorvauksiin ja samoihin asiakasmaksuihin muiden suomalaisten kanssa. Tilapäisesti Suomessa asuville EU-maan, ETA-maan tai Sveitsin kansalaisille voidaan myöntää eurooppalainen sairaanhoitokortti, joka oikeuttaa välttämättömään julkiseen terveydenhuoltoon, lääkekorvauksiin ja samoihin asiakasmaksuihin suomalaisten kanssa. Muissa tapauksissa lähtömaa ja maahanmuuton peruste vaikuttavat siihen, millaista hoitoa henkilö on oikeutettu saamaan Suomessa ja mihin hintaan. Kiireellinen sairaanhoito on annettava potilaalle hänen asuinpaikastaan riippumatta. Välttämätön toimeentulo turvataan kaikille sitä tarvitseville maahanmuuttajille.

Palvelujen käyttöön liittyviä tärkeimpiä lakeja ovat: laki potilaan asemasta ja oikeuksista (785/1992), laki sosiaalihuollon asiakkaan asemasta ja oikeuksista (812/2000), terveydenhuoltolaki (1326/2010) ja sosiaalihuoltolaki (1301/2014). Näiden lakien hengen mukaan asiakkaalla on oikeus tarpeensa mukaisesti käytettävissä oleviin palveluihin ilman syrjintää. Laeissa säädetään myös asiakkaan oikeudesta tulkkaukseen.

9 Viranomaisyhteistyö

9.1 Asiointipiste

Asiointipiste on julkisen hallinnon yhteinen asiakaspalvelupaikka, josta saa neuvontaa, esitteitä ja opastusta eri viranomaisten palveluista, ja jossa asiakas saa vireille yleisimmät julkishallinnon asiat.

Taivalkosken Asiointipisteellä on asiointisopimukset Kelan, TE-palveluiden, Verohallinnon ja Digi- ja väestötietoviraston kanssa (DVV). Asiointipisteessä on käytettävissä kaksi itsepalvelupäätettä verkkoasioimiseen ja mahdollisuus etäpalveluun esim. Kelalle. Asiointipisteestä saa em. viranomaisten lomakkeita sekä neuvontaa ja opastusta etuuskista, lomakkeiden täyttämisestä ja asioimisesta.

9.2 Digi- ja väestötietovirasto (DVV)

Suomessa asuvista henkilöistä merkitään perustiedot väestötietojärjestelmään. Rekisteröitäviä tietoja ovat mm. nimi, syntymäaika, kansalaisuus, perhesuhdetiedot ja osoite. Vakinaisesti Suomeen muuttaville henkilöille rekisteröidään kotikunta ja he saavat suomalaisen henkilötunnuksen.

Oleskeluluvan on oltava voimassa vähintään vuoden. Pohjoismaiden kansalaiset eivät tarvitse oleskelulupaa. EU-kansalaisen, joka aikoo jäädä Suomeen yli kolmeksi kuukaudeksi, on rekisteröitävä oleskelunsa poliisilla ennen rekisteröitymistään Digi- ja väestötietovirastoon. Rekisteritietoja käytetään mm. vaalien järjestämisessä, verotuksessa, terveydenhuollossa, oikeushallinnossa ja tilastoinnissa.

9.3 Kansaneläkelaitos (KELA)

Kela hoitaa Suomessa asuvien perusturvaa eri elämäntilanteissa. Kelan asiakkaita ovat kaikki Suomessa asuvat sekä ulkomailla asuvat Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvat henkilöt. Kun henkilö muuttaa Suomeen, hänen tulee muuttaa maahan vakinaisesti, jotta hän voi saada Kelan etuuksia. Vakinaista asumista osoittavat esimerkiksi vähintään kahden vuoden työskentely, paluumuutto tai perhesyistä johtuva muutto Suomeen. Suomeen pakolaisena tullut ja täältä oleskeluluvan tai turvapaikan saanut henkilö pääsee Suomen sosiaaliturvan piiriin, mikäli hänen tarkoituksenaan on jäädä Suomeen vakinaisesti asumaan ja hänellä on lisäksi vuoden oleskeluun oikeuttava lupa. Lisätietoja Kelan palveluista saa osoitteesta <http://www.kela.fi>. Kelan hoitamaan sosiaaliturvaan kuuluvat lapsiperheiden tuet, sairausvakuutus, kuntoutus, työttömän perusturva, asumistuki, opintotuki ja vähimmäiseläkkeet. Lisäksi Kela huolehtii vammaisuuksista ja sotilasavustuksista.

9.4 Maahanmuuttovirasto (Migri)

Maahanmuuttovirasto (Migri) hoitaa oleskeluoikeuden rekisteröinti- ja oleskelulupa-asiat. Migri käsittelee turvapaikkahakemukset, ohjaa vastaanottokeskusten toimintaa, päättää käännyttämisestä ja karkottamisesta sekä vastaa kansalaisuushakemusten käsittelystä ja muukalaispassien myöntämisestä. Maahanmuuttoviraston kautta haetaan Suomen kansalaisuutta.

9.5 Poliisi

Poliisin kautta hoidetaan lupa-asioita, rikostutkintaa, turvallisuutta ja valvontaa. Tarkemmat tiedot poliisi nettisivuilta www.poliisi.fi.

Kiireellisissä tapauksissa poliisi kutsutaan paikalle soittamalla hätänumeroon 112.

Lisätietoa turvapaikanhakijalle poliisin toiminnasta on luettavissa nettisivulta <https://www.poliisi.fi/tietoaturvapaikanhakijoille>.

10 Kehittämistoimenpiteet, tavoitteet ja toiminnan arviointi 2023-2025

Kehittämistarve	Vastuutaho
Kotoutumistyön yhdyshenkilön vakanssi.	Keskushallinto
Perustetaan kotouttamistyöryhmä vastaamaan kunnan osalta kotouttamistyön toteutumisesta.	Kotoutumistyön yhdyshenkilö
Vuorovaikutuksen lisääminen maahanmuuttajien ja muiden kuntalaisten välillä.	Kotouttamistyöryhmä
Kotouttamisohjelman kehittäminen ja uudistaminen, toimenpiteiden laadinta.	Kotouttamistyöryhmä

11 Kotouttamisohjelman voimaantulo

Kotouttamisohjelman voimaantulo 7.3.2023.

Tällä ohjeella kumotaan 10.9.2012 § 53 voimaan tullut Taivalkosken kunnan kotouttamisohjelma.

Tämä kotouttamisohjelma on laadittu vuosille 2023 – 2025, joten se tulee päivitettäväksi seuraavan valtuustokauden aikana. Kotouttamisohjelma päivitetään aikaisemmin, mikäli sisältö muuttuu olennaisesti.